

Sygn. akt XVII AmA 24/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, Wydział XVII Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Bogdan Gierzyński

po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2020 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów**

o stwierdzenie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 29 grudnia 2017 r., Nr (...)

1. Oddala odwołanie

2. Zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Bogdan Gierzyński

Sygn. akt XVII AmA 24/18

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów decyzją z dnia 29 grudnia 2017 r., Nr (...), na podstawie art. 33 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j.: Dz.U. z 2017 r., poz. 229, z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu wobec (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.,

I. na podstawie art. 27 ust. 2 w zw. z art. 27 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, określoną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 tej ustawy, działanie (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. polegające na przedstawianiu w reklamach internetowych kredytu konsumenckiego oferowanego nowym klientom w ramach stałej akcji promocyjnej ((...)) jako darmowy, podczas gdy w umowach o ten kredyt zastrzegany był obowiązek zapłaty na rzecz kredytodawcy wynagrodzenia w formie prowizji i odsetek, a zwolnienie z tego obowiązku uzależnione było od spłaty kredytu w terminie, co wprowadzało konsumentów w błąd co do cech oferowanego kredytu w zakresie związanego z nim ryzyka i korzyści, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 4 ust. 2 i art. 5 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2070),

oraz stwierdził zaniechanie jej stosowania z dniem 6 lipca 2017 r.;

II. na podstawie art. 27 ust. 2 w związku z art. 27 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, określoną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 tej ustawy działanie (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. polegające na sugerowaniu w reklamach internetowych kredytu konsumenckiego, że wnioskodawcy mają możliwość otrzymania pożyczanej kwoty w ciągu 15 minut od momentu wysłania wniosku o kredyt, podczas gdy:

a) nie było to możliwe w przypadku kredytobiorców nieposiadających rachunku w tym samym banku, co kredytodawca,

b) czas ten był liczony przez (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. od momentu pozytywnego rozpatrzenia wniosku o udzielenie kredytu,

co wprowadzało konsumentów w błąd co do tej cechy reklamowanego kredytu i stanowi nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa art. 5 ust. 1 i ust. 3 pkt 2 w zw. z art. 4 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym,

oraz stwierdził zaniechanie jej stosowania z dniem 8 lutego 2017 r.;

III. na podstawie art. 27 ust. 2 w związku z art. 27 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, określoną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 tej ustawy działanie (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. polegające na niezgodnym z warunkami umowy o kredyt konsumencki naliczaniu odsetek kapitałowych od udzielonego kredytu, skutkującym zawyżeniem ich wysokości, poprzez naliczanie odsetek należnych w ramach poszczególnych rat od części kredytu spłaconej w poprzednich ratach, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym,

oraz stwierdził zaniechanie jej stosowania z dniem 6 lipca 2017 r.;

IV. na podstawie art. 27 ust. 2 w związku z art. 27 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, określoną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 tej ustawy działanie (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. polegające na podawaniu nieprawdziwej informacji o wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania dla reprezentatywnego przykładu kredytu konsumenckiego prezentowanego w reklamie na stronie internetowej przedsiębiorcy, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 4 ust. 2 i art. 5 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym,

oraz stwierdził zaniechanie jej stosowania z dniem 27 lutego 2017 r.;

V. na podstawie art. 27 ust. 4 w zw. z art. 26 ust. 2 i 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nakłada się na (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. obowiązek usunięcia, na koszt przedsiębiorcy, trwających skutków naruszenia wskazanego w pkt III. sentencji niniejszej decyzji, poprzez obliczenie prawidłowej wysokości odsetek kapitałowych należnych przedsiębiorcy z tytułu kredytów konsumenckich udzielonych w latach 2016-2017, to jest odsetek naliczonych w ramach poszczególnych rat spłaty tylko od niespłaconej części kredytu, oraz dokonanie zwrotu na rzecz konsumentów różnicy pomiędzy tak obliczonymi odsetkami a odsetkami rzeczywiście pobranymi, w terminie 6 miesięcy od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji;

VI. na podstawie art. 27 ust. 4 w zw. z art. 26 ust. 2 i 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nakłada się na (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. obowiązek publikacji na stronie internetowej przedsiębiorcy, na jego koszt:

a) oświadczenia o następującej treści:

(...) sp. z o.o. z siedzibą w W. informuje, że Prezes UOKiK decyzją nr (...)

.... (...) z dnia..... stwierdził stosowanie przez (...) praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w związku z zamieszczanymi w internecie reklamami kredytu konsumenckiego oraz sposobem naliczania odsetek od kredytów. Decyzja jest prawomocna.";

b) treści niniejszej decyzji;

przy czym powyższe obowiązki powinny być zrealizowane z zastosowaniem następujących zasad:

- oświadczenie oraz treść decyzji powinny być dostępne na stronie internetowej przedsiębiorcy przez okres 3 miesięcy od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji,

- treść decyzji powinna być dostępna za pomocą hiperłącza (linku) zamieszczonego bezpośrednio pod tekstem oświadczenia, stanowiącego napis sporządzony w kolorze czerwonym o treści: "treść decyzji Prezesa UOKiK"

- tekst oświadczenia oraz hiperłącza powinien zostać sporządzony czcionką Times New Roman lub podobną, w rozmiarze co najmniej 13 pkt, oraz zamieszczony na stronie głównej, w części widocznej bez konieczności przewinięcia strony,

- w przypadku zmiany nazwy przedsiębiorcy, jego przekształcenia lub przejścia praw i obowiązków na inny podmiot pod jakimkolwiek tytułem, powyższe obowiązki publikacyjne powinny być zrealizowane ze wskazaniem dawnej i nowej nazwy przedsiębiorcy,

- w przypadku zmiany adresu oficjalnej strony internetowej przedsiębiorcy (aktualnie jest to strona w domenie (...)), wskazane obowiązki należy zrealizować z wykorzystaniem strony internetowej wykorzystywanej przez przedsiębiorcę w okresie wykonywania obowiązku,
- w razie zmiany sentencji decyzji lub jej uzasadnienia przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów lub sąd powszechny, w zakresie podlegającym obowiązkowi publikacji, należy obowiązek ten wykonać w stosunku do zmienionej treści decyzji.

VII. na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, nakłada się na (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. kary pieniężne:

1) w wysokości 123 937,00 zł (słownie: sto dwadzieścia trzy tysiące dziewięćset trzydzieści siedem złotych 00/100) - w związku z naruszeniem zakazu określonego w art. 24 tej ustawy w zakresie opisanym w pkt I. sentencji niniejszej decyzji,

2) w wysokości 61 968,00 zł (słownie: sześćdziesiąt jeden tysięcy dziewięćset sześćdziesiąt osiem złotych 00/100) - w związku z naruszeniem zakazu określonego w art. 24 tej ustawy w zakresie opisanym w pkt II. sentencji niniejszej decyzji,

3) w wysokości 137 707,00 zł (słownie: sto trzydzieści siedem tysięcy siedemset siedem złotych 00/100) - w związku z naruszeniem zakazu określonego w art. 24 tej ustawy w zakresie opisanym w pkt III. sentencji niniejszej decyzji,

4) w wysokości 27 541,00 zł (słownie: dwadzieścia siedem tysięcy pięćset czterdzieści jeden złotych 00/100) - w związku z naruszeniem zakazu określonego w art. 24 tej ustawy w zakresie opisanym w pkt IV. sentencji niniejszej decyzji,

płatne do budżetu państwa.

VIII. na podstawie art. 77 ust. 1 i art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 83 tej ustawy oraz w zw. z art. 263 § 1 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j.: Dz.U. z 2017 r., poz. 1257) postanawia się obciążyć (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. kosztami postępowania w sprawie praktyk

naruszających zbiorowe interesy konsumentów w wysokości 52,60 zł (słownie: pięćdziesiąt dwa złote 60/100) oraz zobowiązać do ich zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. zaskarżając ją w części, w zakresie pkt. I, II, VI, VII oraz VIII.

Odwołujący zarzucił zaskarżonej decyzji:

1) Naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci:

- art 24 ust 1 i 2 pkt 3 u.o.k.k. w związku z art. 5 ust 3 pkt 2 oraz w związku z art 4 ust 2 u.p.n.p.r. poprzez błędne zastosowanie i uznanie, że kwestionowane w postępowaniu przed Prezesem UOKiK w sprawie stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów działania Powoda opisane w pkt. 1 godziły w zbiorowe interesy konsumentów, stanowiły nieuczciwą praktykę rynkową naruszającą zbiorowe interesy konsumentów;
- art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 u.o.k.k. w związku z art. 5 ust. 3 pkt 2 w związku z art. 4 ust. 2 u.p.n.p.r. poprzez błędne zastosowanie i uznanie, że kwestionowane w postępowaniu przed Prezesem UOKiK w sprawie stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów działania Powoda opisane w pkt. II godziły w zbiorowe interesy konsumentów, stanowiły nieuczciwą praktykę rynkową naruszającą zbiorowe interesy konsumentów;
- art. 2 pkt 8 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i pominięcie, iż przeciętny konsument w rozumieniu tego przepisu posiada wiedzę na temat działania tego rynku krótkoterminowych pożyczek, zna standardowe warunki ofert promocyjnych, potrafi korzystać z ofert dostarczanych przez internet i jest świadomy wynikających z tego ograniczeń;
- art. 106 ust. 1 pkt 4 u.o.k.k. poprzez nałożenie kary pieniężnej niewspółmiernej do zakresu zarzucanego naruszenia zbiorowych interesów konsumentów;
- art. 106 ust. 3 u.o.k.k. poprzez nałożenie kary pieniężnej obliczonej na podstawie nierzeczywistej wysokości obrotu Powoda.

W tym stanie rzeczy odwołujący wniósł o:

- 1) o uchylenie decyzji w zakresie pkt. I, II, VI, VII oraz VIII;
- 2) zniesienie kosztów postępowania sądowego między stronami.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wniósł o:

1. oddalenie odwołania w całości,
2. przeprowadzenie dowodów wskazanych w treści niniejszego pisma, tj. wydruku z Monitora Sądowego i Gospodarczego, (...), poz., (...) oraz kopii informacji udzielonej przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy Sąd Gospodarczy Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestrowego Sądowego z dn. 23 marca 2018 r. wraz z załącznikami,
3. zasądzenie kosztów postępowania sądowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) sp. z o.o. z siedzibą w W. jest spółką zarejestrowaną w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 23 lutego 2016 r. pod numerem (...).

Spółka od dnia 11 marca 2016 r. prowadzi działalność polegającą na zawieraniu z konsumentami, we własnym imieniu, umów pożyczki pod znakiem (...), będących umowami o kredyt konsumencki w rozumieniu art. 3 ustawy o kredycie konsumenckim.

W poprzednim okresie kredyty pod znakiem (...) udzielane były przez P. L. Spotka z ograniczoną odpowiedzialnością (...) komandytowo-akcyjna z siedzibą w W., z udziałem (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., działającego w charakterze pośrednika. **/k. 90-98 akt adm. - informacja z KRS, pismo Spółki z dnia 25 lipca 2016 r./**

W roku obrotowym kończącym się w dniu 31 grudnia 2016 r. spółka osiągnęła obrót w wysokości (...) zł. Zysk netto Spółki zrealizowany w tym okresie wyniósł (...) zł. **/k. 630-631, 634 akt adm. - oświadczenie Spółki z dnia 2 czerwca 2017 r., wstępny rachunek zysków i strat/**

Ustalenia dotyczące praktyki, o której mowa w pkt I. sentencji.

Spotka zawiera z konsumentami umowy na odległość, z wykorzystaniem strony internetowej prowadzonej pod adresem (...) użytkowanej przez Spółkę na podstawie umowy dzierżawy zawartej z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., będącej abonentem tej domeny. Strona internetowa umożliwia konsumentom złożenie wniosku oraz zawarcie umowy o kredyt konsumencki, na warunkach określonych w dokumentach zamieszczonych na tej stronie. Należą do nich m.in.:

- "Regulamin świadczenia przez (...) sp. z o.o. usług drogą elektroniczną",
- (...).

Od dnia 11 marca 2016 r. Spółka oferowała konsumentom, którzy korzystają z jej usług po raz pierwszy, pożyczki na warunkach promocyjnych, określane przez Spółkę jako „darmowe”.

Warunki na jakich zawierane były pożyczki promocyjne ustalone były w Ramowej Umowie Pożyczki. Umowa w brzmieniu stosowanym od dnia 11 marca 2016 r. do dnia 6 lipca 2017 r. zawierała m.in. następujące postanowienia:

1.10 Odsetki - oznaczają odsetki naliczane według rocznej stopy oprocentowania od kwoty Pożyczki w wysokości określonej w Tabeli Opłat stanowiącej integralną część niniejszej Umowy;

1.14 Pożyczka Promocyjna - oznacza kwotę pieniężną, którą Pożyczkodawca przekazuje Pożyczkobiorcy w formie pożyczki z możliwością spłaty w ramach Promocyjnych Warunków Spłaty;

1.17 Promocyjne Warunki Spłaty - oznaczają możliwość spłaty przez Pożyczkobiorcę pierwszej Pożyczki udzielonej przez Pożyczkodawcę po zawarciu niniejszej Ramowej Umowy Pożyczki bez konieczności zapłaty Prowizji oraz Odsetek, z zastrzeżeniem terminowej spłaty tej Pożyczki przez Pożyczkobiorcę;

1.18 Prowizja - oznacza opłatę, którą Pożyczkobiorca płaci na rzecz Pożyczkodawcy za przygotowanie, udzielenie i korzystanie z Pożyczki;

1.23 Standardowe Warunki Spłaty - oznaczają konieczność spłaty przez Pożyczkobiorcę Pożyczki udzielonej przez Pożyczkodawcę z Prowizją oraz Odsetkami w wysokości wynikającej z Tabeli Opłat, z zastrzeżeniem, że Standardowe Warunki Spłaty mają zastosowanie do pierwszej Pożyczki udzielonej przez Pożyczkodawcę po zawarciu niniejszej Ramowej Umowy Pożyczki - w przypadku anulowania Promocyjnych Warunków Spłaty, jak również - w każdym przypadku - do każdej kolejnej Pożyczki udzielonej przez Pożyczkodawcę;

10.1. W przypadku, gdy pierwsza Pożyczka udzielona Pożyczkobiorcy przez Pożyczkodawcę po zawarciu niniejszej Ramowej Umowy Pożyczki, jest zawarta na okres 61 dni i spłacana jest jednorazowo najpóźniej w Dacie Spłaty (pożyczka bez spłaty ratalnej), Pożyczka ta zostanie udzielona Pożyczkobiorcy z zastosowaniem Promocyjnych Warunków Spłaty, które oznaczają zwolnienie Pożyczkobiorcy z obowiązku zapłaty Prowizji oraz Odsetek związanych

z Pożyczką udzieloną przez Pożyczkodawcę. Możliwość udzielenia pierwszej pożyczki z zastosowaniem Promocyjnych Warunków Spłaty jest wyłączona w przypadku pożyczek o innym okresie spłaty niż wskazany powyżej oraz w stosunku do pożyczek spłacanych w więcej niż jednej racie.

10.2. Warunkiem możliwości korzystania przez Pożyczkobiorcę z Promocyjnych Warunków Spłaty jest dokonanie przez Pożyczkobiorcę terminowej spłaty Pożyczki, rozumiane jako spłata Pożyczki najpóźniej w Dniu Spłaty wynikającym z Umowy.

10.3. Naruszenie przez Pożyczkobiorców zobowiązania, o którym mowa w ust. 10.2. powoduje anulowanie Promocyjnych Warunków Spłaty (bez konieczności składania oświadczeń przez którąkolwiek ze Stron).

10.4. Anulowanie Promocyjnych Warunków Spłaty nie stanowi zmiany Umowy Pożyczki.

10.5. W przypadku anulowania Promocyjnych Warunków Spłaty, stosownie do treści ust. 10.3. powyżej, Pożyczkobiorca zobowiązany będzie do spłaty Pożyczki z zastosowaniem Standardowych Warunków Spłaty, tj. spłaty Pożyczki wraz z Prowizją i Odsetkami w kwocie wskazanej w Tabeli Opłat dla kwoty Pożyczki objętej Umową Pożyczki, z zastrzeżeniem treści ust. 10.6. poniżej.

10.6. Termin spłaty Pożyczki (kapitału Pożyczki), o której mowa w ust. 10.1. powyżej może być przedłużony do 91 dni, w przypadku zapłaty przez Pożyczkobiorcę, najpóźniej w terminie 5 dni po Dacie Spłaty, o której mowa w ust. 10.2. powyżej kwoty Prowizji i Odsetek w kwocie wskazanej w Tabeli Opłat dla kwoty Pożyczki objętej Umową Pożyczki udzielonej na okres, o który termin spłaty Pożyczki ma zostać przedłużony. Pożyczkobiorca nie będzie wówczas obciążany żadnymi należnościami związanymi z nieterminową spłatą Pożyczki. Z tytułu opisanego powyżej przesunięcia Dnia Spłaty Pożyczki Pożyczkodawca pobiera od Pożyczkobiorcy kwotę Prowizji i Odsetek jedynie za okres, o który Dzień Spłaty Pożyczki został przesunięty

12.1. Na całkowity koszt Pożyczki składa się Prowizja oraz Odsetki, zgodnie z Tabelą Opłat stanowiącą załącznik do niniejszej Ramowej Umowy Pożyczki oraz przedstawioną na Stronie Internetowej.

12.7. Z tytułu otrzymania kwoty Pożyczki Pożyczkobiorca jest zobowiązany do zapłaty na rzecz Pożyczkodawcy Prowizji w wysokości określonej w Tabeli Opłat. Prowizja zwiększa sumę zadłużenia z tytułu Umowy Pożyczki i spłacana jest łącznie z kwotą Pożyczki oraz Odsetkami w Dniu Spłaty. /k. **92, k. 110-128 akt adm. - pismo Spółki z dnia 25 lipca 2016 r., wzorzec ramowej umowy pożyczki/**

Ramowa Umowa Pożyczki w okresie stosowania zakwestionowanej praktyki przewidywała (w pkt 10.1) że Pożyczka Promocyjna zawierana jest na okres 1 miesiąca (w kalkulatorze prezentowany jako "30 dni").

Spółka następnie dokonała zmiany Ramowej Umowy Pożyczki, wydłużając minimalny okres udzielanych pożyczek, w tym Pożyczki Promocyjnej, do 61 dni. Zmiana ta została wprowadzona w związku ze zmianą polityki serwisu (...), który postanowił odmawiać, od dnia 13 lipca 2016 r., świadczenia usług reklamowych firmom pożyczkowym oferującym pożyczki o okresie spłaty krótszym niż 60 dni.

W trakcie stosowania stałej promocji "pierwsza pożyczka za darmo" Spółka zamieszczała na stronie głównej swojej witryny internetowej hasło o treści "Pierwsza pożyczka do 2000 zł na 61 dni za darmo" (przed zmianą, o której mowa powyżej: "Pierwsza pożyczka do 2000 zł na 30 dni za darmo").

Zmiana ta nie ma znaczenia dla oceny praktyk zakwestionowanych w niniejszym postępowaniu. Hasło to stanowiło element kalkulatora kredytowego, uwzględniającego odpowiednio warunki oferowanej pożyczki promocyjnej. Z treści kalkulatora wynika, że pożyczka na warunkach promocyjnych może być udzielona:

- nowym klientom,
- na okres 30 (61) dni,

- na kwotę do 2 000,00 zł.

/k. 50, k. 57, k. 180-182 akt adm. - zrzuty ekranu strony internetowej/

Przykładowo, całkowita kwota do zapłaty w przypadku pożyczki w wysokości 2 000 zł, udzielonej na warunkach promocyjnych na okres 61 dni, wynosiła 2 000,00 zł. Całkowita kwota do zapłaty po tym terminie wynosiła 2 633,33 zł. Kwota całkowitego kosztu pożyczki naliczanego i żądanego przez pożyczkodawcę ulegała zwiększeniu z dnia na dzień o 633,33 zł wskutek niedotrzymania przez pożyczkobiorcę terminu spłaty pożyczki.

W świetle przytoczonych postanowień Ramowej Umowy Pożyczki ta dodatkowa kwota to należność z tytułu prowizji oraz odsetek. Płatności te stanowią wynagrodzenie pożyczkodawcy.

W okresie stosowania promocji "2000 zł darmowej pożyczki dla nowych klientów" Spółka stosowała także reklamy, rozpowszechniane w internecie w formie mailingów oraz w sieciach afiliacyjnych w formie banerów. ***/k. 91 akt adm. - wyjaśnienia Spółki z dnia 25 lipca 2016 r., pliki na płycie DVD przekazanej przez Spółkę/***

Zgodnie z zasadami określonymi w Ramowej Umowie Pożyczki warunkiem koniecznym do skorzystania przez konsumenta z promocyjnych warunków spłaty jest terminowa spłata pożyczki. W przypadku braku spłaty przez nowego klienta pożyczki najpóźniej w dniu jej wymagalności pożyczkodawcy należy się wynagrodzenie za jej udzielenie.

Promocyjne warunki spłaty oznaczają zwolnienie pożyczkobiorcy z obowiązku zapłaty prowizji. Z treści postanowienia pkt 10.1 Ramowej Umowy Pożyczki wynika, że umowa pożyczki na warunkach promocyjnych zostaje zawarta z założeniem zwolnienia pożyczkobiorcy z obowiązku zapłaty kosztów prowizji i odsetek.

Anulowanie warunków promocyjnych następuje dopiero w momencie braku terminowej spłaty pożyczki. W świetle powyższego, w ocenie Spółki, umowa pożyczki na warunkach promocyjnych zawierana jest pod warunkiem rozwiązującym, przez który rozumie się zdarzenie powodujące ustanie czynności prawnej lub jej skutków. Zdaniem spółki świadczy to o tym, że „w momencie zawierania umowy pożyczki jest ona pożyczką darmową. Dopiero późniejsze zachowanie klienta polegające na braku jej terminowej spłaty, uprawnia pożyczkobiorcę do naliczenia wynagrodzenia w postaci prowizji. W szczególności należy zwrócić uwagę, iż wyłącznie od zachowania konsumenta zależy ziszczenie się warunku rozwiązującego udzielenie pożyczki na warunkach promocyjnych.” Zdaniem Spółki powyższe znajduje również potwierdzenie w treści dokumentu „Umowa pożyczki -potwierdzenie zawarcia umowy pożyczki” z którego wyraźnie wynika, iż do zawarcia umowy dochodzi na warunkach promocyjnych.

Spółka wskazała również, iż niezależnie od powyższego w kalkulatorze kredytowym wyraźnie wskazywana jest kwota z uwzględnieniem kosztów, które klient będzie musiał uiścić w przypadku nieterminowej spłaty pożyczki, jako pozycja „kwota do spłaty po” (określonej dacie). W ocenie Spółki powyższe okoliczności jej działania w żaden sposób nie powinny wprowadzać w błąd konsumentów w zakresie cech produktu czy ryzyka i korzyści związanych z tym produktem. ***/k. 62-65 akt adm. - wyjaśnienia Spółki z dnia 8 lutego 2017 r./***

W toku postępowania do Urzędu wpłynęła skarga konsumenta, poszukującego pomocy na etapie windykacji przez Spółkę wynagrodzenia z tytułu udzielonej konsumentowi pożyczki na kwotę 1 200 zł, mogąca stanowić przykład dezorientacji wywołanej u konsumenta co do cech pożyczki promocyjnej, prezentowanej przez Spółkę jako "darmowa". W piśmie do rzecznika konsumentów konsument podnosi: "Poza tym nie rozumiem skąd wysokość odsetek w wysokości 300 zł za spóźnienie, nawet licząc od [dn. ...] do [dn. ...]. Odsetki za takie opóźnienie (8 dniowe) są odsetkami lichwiarskimi." W ramach korespondencji prowadzonej z konsumentem oraz interweniującym w jego sprawie rzecznikiem konsumentów Spółka zajmowała każdorazowo stanowisko, że zgodnie z regulaminem, pożyczka darmowa nie wiąże się z dodatkowymi kosztami tylko i wyłącznie w przypadku płatności uregulowanej terminowo. ***/k. 600-620 akt adm. - dokumentacja sprawy konsumentkiej przekazana przez rzecznika konsumentów/***

W okresie od dnia 11 marca 2016 r. do końca czerwca 2016 r., umowy zawarte na warunkach promocyjnych ("darmowe") stanowiły 20,9 % spośród umów o kredyt konsumencki ogółem, zawartych przez Spółkę. Spośród tych umów w 12,7% przypadków (tj. 326 pożyczek udzielonych na warunkach promocyjnych) doszło, do dnia 20 lipca 2016 r., do anulowania promocyjnych warunków spłaty. W przypadku umów pożyczek zawartych na warunkach promocyjnych w miesiącach marcu i kwietniu anulowanie warunków promocyjnych, według stanu na dzień 20 lipca 2016 r., nastąpiło w odniesieniu do 22,7 % umów (to jest w stosunku do 265 spośród 1166 pożyczek) udzielonych w tym okresie na warunkach promocyjnych. /k. **92 akt adm. - wyjaśnienia Spółki z dnia 25 lipca 2016 r.**]

W toku postępowania Spółka dokonała zmiany wzorca Ramowej Umowy Pożyczki. W ramach dokonanych zmian usunięte zostały postanowienia dotyczące udzielania pożyczek na warunkach promocyjnych oraz anulowania tych warunków, to jest przytoczone postanowienia zawarte w pkt 1.14, pkt 1.17, pkt 1.23, pkt 10.1-10.6 (rozdział Ramowej Umowy Pożyczki pn. "Pożyczka promocyjna").

Spółka zaniechała także posługiwania się hasłem "darmowa pożyczka" oraz rozpoczęła z dniem 5 lipca 2017 r. nową promocję, pod nazwą "Pierwsza rata, niższa spłata" (nie objętą zakresem niniejszego postępowania). Wraz z dokonaniem tej zmiany Spółka dokonała zmiany kalkulatora zamieszczonego na stronie głównej, usuwając z niego hasło reklamujące promocję "Pierwsza pożyczka do 2000 zł za darmo".

Spółka rozpoczęła zawieranie umów według zmienionego wzorca Ramowej Umowy Pożyczki od dnia 19 czerwca 2017 r. niemniej przedłożona przez nią umowa datowana na ten dzień sporządzona jest według poprzednio stosowanego wzorca. Dowody przedłożone przez Spółkę potwierdzają natomiast, że zawiera ona umowy według zmienionego wzorca Ramowej Umowy Pożyczki od dnia 6 lipca 2017 r. i data ta zostaje przyjęta jako data zmiany praktyki Spółki w tym zakresie. /k. **637-682 akt adm. - wyjaśnienia Spółki z dnia 13 września 2017 r. wraz z umowami/**

Ustalenia dotyczące praktyki, o której mowa w pkt II. Sentencji

Reklamując oferowane kredyty Spółka posługiwała się hasłami podkreślającymi możliwość bardzo szybkiego, nawet w ciągu piętnastu minut, uzyskania przez pożyczkobiorcę możliwości dysponowania pożyczanymi środkami pieniężnymi. Jednocześnie zapewnienie to, co najmniej w odniesieniu do części klientów, do których adresowana jest oferta i reklama, było niemożliwe do spełnienia, a tym samym nieprawdziwe.

Tego rodzaju informacje Spółka stosowała w przekazach służących celom reklamowym.

W opisie strony internetowej, zamieszczanym w odpowiednich znacznikach jej kodu źródłowego (tzw. meta tag "description"), zawarte były hasła podkreślające krótki czas uzyskania pożyczki. Były one następnie wyświetlane w opisach stron wyświetlanych w wynikach wyszukiwania za pomocą wyszukiwarek internetowych (np. G.).

Wyniki wyszukiwań zawierające odniesienie do stron internetowych Spółki wyświetlały m.in. następujące hasła: "Otrzymaj pieniądze nawet w 15 minut!", "To dlatego naszą pożyczkę można uzyskać już w 15 minut", "Chwilówki online już w 15 minut na Twoim koncie". /k. **35, k. 47-49 akt adm. - zrzuty ekranu/**

Hasła zapewniające o możliwości uzyskania szybkiej pożyczki w 15 minut były również stosowane przez Spółkę w reklamach rozpowszechnianych z wykorzystaniem usług (...). /k. **179, k. 47 akt adm. - wyjaśnienia Spółki, zrzuty wyników wyszukiwania/**

Spółka zamieszczała również na podstronach wykorzystywanej przez nią witryny internetowej artykuły wskazujące na możliwość uzyskania pożyczki w krótkim czasie, np. w zakładce "o nas".

O nas - (...) | (...)

(...) _ »

To dlatego naszą pożyczkę można uzyskać już w 15 minut! Pierz/sza pożyczka jest dostępna w kwocie do 2000zł Dla stałych klientów jest dostępna nawet do ...

(...) zajmuje się **udzielaniem** długoterminowych pożyczek w kwotach **od 100zł do 10 000 zł** na **okres od 1 do 24** miesięcy, z możliwością odroczenia terminu spłaty. Nasze pożyczki przeznaczone są dla osób prywatnych, które znalazły się w nagłej potrzebie finansowej i potrzebują środków na pokrycie niespodziewanych wydatków. To dlatego naszą pożyczkę można uzyskać już w **15 minut!**

Część informacji zamieszczanych w witrynie internetowej Spółki (prowadzonej w domenie dzierżawionej od podmiotu, który w poprzednim okresie prowadził działalność pod znakiem (...)) pochodziła z okresu sprzed rozpoczęcia przez nią działalności (np. wpisy w ramach prowadzonego w witrynie bloga, datowane na lata 2013-2014).

Posługiwanie się tymi materiałami przez spółkę jest wynikiem jej "decyzji o nieusuwaniu materiałów archiwalnych, które mają pozytywny wpływ na ocenę SEO domeny przez algorytm google bota." [wpływają korzystnie na uwzględnianie strony Spółki w wynikach wyszukiwania - przyp. UOKiK]. Potwierdzają to wyniki wyszukiwań generowane przez wyszukiwarki internetowe, w których wyświetlane były w opisach podstron witryny internetowej Spółki hasła reklamujące możliwość uzyskania pożyczki w 15 minut.

Najszybsza pożyczka przez internet | (...)

(...)

10 09 2013 - W czasie 15 minut pieniądze mogą być na Twoim koncie już po chwili! Ja je otrzymałam na konto tak naprawdę w czasie paru minut!

Blog | (...)

(...)"

21 06 2016 Najszybsze pożyczki są dla Ciebie dostępne w (...)! Możesz otrzymać pieniądze już w 15 minut! (...) przeleje na Twoje konto

Chwilówki w 15 minut

09.10.2013

jeżeli jesteś osoba, która potrzebuje pieniędzy na już. powinieneś się zgłosić do ^credit, pieniądze na koncie będziesz miał po chwili! Po paru minutach pieniądze pojawiają s.ę na Twoim koncie:

Ekspresowe pożyczki online

27.06.2014

Dla tych, którzy chcą otrzymać pieniądze szybko na konto, to ekspresowe pożyczki online są najlepszym rozwiązaniem! Możesz mieć je na swoim koncie już po paru minutach, (...) przeleje na Twoje konto pieniądze w 15 minut!

Jak szybko otrzymać pożyczkę w (...)?

05.12.2013

jeżeli naprawdę potrzebujesz pieniędzy na konto masz nagły wydatek, pożyczka w (...) jest na Twoje wyciągnięcie ręki! Możesz mieć ją na swoim koncie już po chwili- nawet w 15 minut! Jak to jest możliwe? Pokróćce postaramy się opisać jak działa pożyczka w [ZhZD t](#) i dlaczego warto skorzystać właśnie z niej!

/k. 36-42 akt adm. - zrzuty stron internetowych Spółki/

W wyjaśnieniach dotyczących tego, w jaki sposób liczony jest prezentowany w reklamach okres "15 minut" Spółka przedstawiła stanowisko, że "okres ten należy rozumieć jako czas pomiędzy pozytywnym rozpatrzeniem przez Spółkę wniosku o udzielenie pożyczki (wydaniem decyzji o udzieleniu/przyznaniu pożyczki), a wypłatą kwoty pożyczki na konto klienta."

Uzyskanie pożyczki w reklamowanym czasie nie jest możliwe w odniesieniu do osób, które nie posiadają rachunku bankowego w jednym z siedmiu banków, w których Spółka posiada rachunki - (...), Bank (...), (...), (...) Bank (...), Bank (...), (...) Bank (...), Bank (...). **/k. 418, k. 622-625 akt adm. - wyjaśnienia Spółki z dnia 14 listopada 2016 r. i z dnia 8 lutego 2017 r./**

W świetle raportu dotyczącego rynku kont osobistych za I kwartał 2016 r. banki te prowadzą łącznie 22,18 min osobistych rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych (rachunków (...)), co stanowi ok. 73,5% z ogólnej liczby 30,19 min rachunków (...). Oznacza to, że średnio co czwarty posiadacz rachunku (tj. ok. 8 milionów osób, potencjalnych klientów i odbiorców przekazów reklamowych Spółki) nie posiada rachunku w tym samym banku, co Spółka. W przypadku tych osób czas trwania procedury związanej z otrzymaniem pożyczki – w tym wykonania przelewu weryfikacyjnego, jak i przelewu kwoty pożyczki - uzależniony jest od harmonogramu sesji międzybankowych i może trwać nawet kilkanaście godzin. W takiej sytuacji środki pożyczki mogą wpłynąć na rachunek pożyczkobiorcy dopiero następnego dnia roboczego (a okres oczekiwania może być jeszcze dodatkowo wydłużony o dni wolne od pracy, w zależności od momentu złożenia wniosku). **/k. 683, k. 684 akt adm. - "Raport (...): Rynek kont osobistych - I kw. 2016."/**

Spółka do dnia 8 lutego 2017 r. usunęła ze swoich stron internetowych hasła reklamujące oferowane przez nią pożyczki, sugerujące możliwość otrzymania pożyczanej kwoty w ciągu 15 minut. **/k. 622-625 akt adm. - wyjaśnienia Spółki z dnia 8 lutego 2017 r./**

Ustalenia dotyczące praktyki, o której mowa w pkt III. sentencji, który to punkt nie podlegał zaskarżeniu przedmiotowej decyzji przez powoda.

Spółka nalicza od udzielanych kredytów wynagrodzenie w postaci prowizji oraz odsetek. Sposób naliczenia wysokości prowizji nawiązuje do konstrukcji przepisu art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim, ustalającego limit dopuszczalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu. Zgodnie z tym przepisem maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu oblicza się według wzoru:

$$(\dots) < (K \times 25\%) + (K \times n - x \times 30\%)$$

w którym poszczególne symbole oznaczają:

(...) maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu,

K - całkowitą kwotę kredytu,

n - okres spłaty wyrażony w dniach,

R - liczbę dni w roku.

przy czym ponadto pozaodsetkowe koszty kredytu w całym okresie kredytowania nie mogą być wyższe od całkowitej kwoty kredytu.

Spółka nalicza prowizję składającą się z dwóch składników, określanych przez nią jako:

- "prowizja podstawowa" - w wysokości 25 % kwoty kredytu, oraz

- "prowizja roczna" - w wysokości 2,5% (1/12x30%) kwoty kredytu za każdy miesiąc kredytowania, odpowiadających odpowiednio obydwu składnikom ustawowego limitu.

Spółka pobiera ponadto odsetki kapitałowe od kwoty udzielanego kredytu, naliczane według stopy zmiennej w wysokości odsetek maksymalnych, ustalonej zgodnie z art. 359 § 2¹ kodeksu cywilnego. Zgodnie z postanowieniem pkt 12.5 Ramowej Umowy Pożyczki Odsetki naliczane są za każdy dzień korzystania przez Pożyczkobiorcę z kwoty Pożyczki, przy czym podstawą do obliczania Odsetek jest aktualna wysokość kwoty Pożyczki pozostającej do spłaty.

Spółka nie naliczała odsetek kapitałowych w przypadku umów zawartych na okres nie dłuższy niż 1 miesiąc. Dla analizowanego pod tym względem przykładowego okresu miesięcy marzec-październik 2016 r., odsetki kapitałowe od kwot pożyczek udzielonych na warunkach standardowych naliczono w 79,7 % przypadków, to jest w przypadku 17 059 na 21 413 umów. **/k. 544-545 akt adm. - wyjaśnienia Spółki z dnia 15 listopada 2016 r./**

Umowa w tym aspekcie prawidłowo reguluje kwestię naliczania odsetek kapitałowych od udzielonej pożyczki - podstawą do obliczania odsetek uiszczanych wraz z każdą ratą kapitałowo-odsetkową powinna być aktualna wysokość kwoty pożyczki pozostającej do spłaty. Wysokość niespłaconego kapitału pożyczki maleje z każdą kolejną ratą, w wyniku jego sukcesywnego spłacania i w związku z tym odpowiednio powinna maleć wysokość naliczanych od kapitału odsetek.

Tymczasem kwota odsetek zawartych w każdej racie była naliczana i określana przez Spółkę w Tabeli Opłat w stałej wysokości, od pierwotnej wysokości zadłużenia. W toku postępowania Spółka wyjaśniła w następujący sposób stosowany przez nią sposób naliczania opłat, w tym odsetek, na reprezentatywnym przykładzie pożyczki (podkr. UOKiK):

W przypadku pożyczki w kwocie 2 000 zł na 12 miesięcy Spółka nalicza następujące koszty:

- a) prowizja podstawowa tj. $2\ 000\ \text{zł} \times 25\ \% = 500\ \text{zł}$,
- b) prowizja roczna tj. $2\ 000\ \text{zł} \times 2,5\ \% \times 12 = 600\ \text{zł}$ (inaczej $2\ 000\ \text{zł} \times 30\ \% = 600\ \text{zł}$),
- c) odsetki kapitałowe tj. $2\ 000\ \text{zł} \times 10\ \% = 200\ \text{zł}$

Powyższe kwoty naliczonych kosztów dzielone są przez liczbę miesięcy kredytowania, stąd miesięczna rata pożyczki w kwocie 2000 na 12 miesięcy w wysokości 275 zł składa się z następujących kwot:

- a) prowizja podstawowa 41,46 zł (500 zł/12 miesięcy)
- b) prowizja roczna 50 zł (600 zł/12 miesięcy)
- c) odsetki kapitałowe 16,67 (200 zł/12 miesięcy)
- d) kapitał pożyczki 166,66 zł (2000 zł /12 miesięcy)

/k. 201-202, k. 244 akt adm. - wyjaśnienia Spółki z dnia 16 września 2016 r., harmonogram/

Wyjaśnienie to znajdowało odzwierciedlenie w harmonogramie spłaty pożyczki, wyświetlanym w oknie zatytułowanym "Szczegóły pożyczki", który pojawiał się po kliknięciu odnośnika oznaczonego jako "Tabela Opłat", znajdującego się w kalkulatorze kredytowym na stronie internetowej Spółki. **/k. 201-202, k. 244 akt adm. - wyjaśnienia Spółki z dnia 16 września 2016 r., harmonogram/**

Przeprowadzona przez organ ochrony konsumentów analiza stosowanego przez Spółkę sposobu naliczania odsetek (tab. 1.) wskazuje, że np. przy spłacie ostatniej raty naliczane były odsetki w wysokości 16,63 zł od kapitału, podczas gdy

niespłacony kapitał pożyczki będący w posiadaniu pożyczkobiorcy w ostatnim miesiącu stanowił 166,74 zł, w efekcie czego kwota ta oprocentowana była na poziomie ok. 120 % w skali roku.

Odsetki, zgodnie z postanowieniem pkt 12.5 Ramowej Umowy Pożyczki, powinny być naliczane od niespłaconej kwoty pożyczki, pozostającej w dyspozycji pożyczkobiorcy w okresie, za który są naliczane. Naliczenie odsetek przy tym założeniu oraz przy niezmiennych pozostałych warunkach przedstawia poniższa symulacja (tab. 2.).

W przypadku, gdy stronom umowy o kredyt zależy na tym, aby spłata następowała w ratach o jednakowej łącznej wysokości, stosowany bywa model spłaty w ratach stałych (annuitetowych), jak na poniższej symulacji (tab. 3). Stosowane przez Spółkę rozwiązanie nawiązuje do tego modelu spłaty, aczkolwiek w sposób nieprawidłowy, czego skutkiem jest zawyżenie - w odniesieniu do tego modelu - wysokości miesięcznej raty o 7,50 zł, a całkowitego kosztu kredytu o 90,04 zł (różnica pomiędzy pozycjami: rata ogółem, suma rat ogółem, tab. 1 kol. 3 i tab. 3, kol. 3).

Stosowany przez Spółkę sposób naliczania odsetek prowadził do zawyżenia ich wysokości w stosunku do kwot wynikających z prawidłowo sporządzonego harmonogramu spłaty. W efekcie pożyczkobiorca ponosił wyższy całkowity koszt pożyczki. W analizowanym przykładzie całkowity koszt kredytu zostaje zawyżony o kwotę 91,67 zł złotych (różnica pomiędzy pozycjami: suma rat ogółem, tab. 1 kol. 3 i tab. 2, kol. 3) w porównaniu z modelem spłaty w malejących ratach kapitałowo-odsetkowych (i stałych ratach kapitałowych).

Stosowany przez Spółkę sposób naliczania odsetek odpowiadał sytuacji, w której pożyczkobiorca byłby w posiadaniu całej kwoty pożyczonych mu środków przez cały okres trwania umowy, a następnie dokonał ich jednorazowej spłaty na koniec tego okresu. Taka sytuacja nie ma jednak miejsca, gdyż pożyczkobiorca stopniowo (w ratach) zwraca część pożyczonych mu środków wcześniej, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w odpowiednim pomniejszeniu wynagrodzenia pożyczkodawcy w postaci odsetek.

W toku postępowania Spółka przyznała, że "z uwagi na błąd systemu odsetki od udzielonej pożyczki naliczane są od kwoty wypłaconego kapitału, nie zaś kwoty niespłaconego jeszcze kapitału".

Wraz z powyższym wyjaśnieniem w piśmie z dnia 8 lutego 2017 r. Spółka zadeklarowała, że jest w toku dokonywania zmian, które wyeliminują powyższy błąd. Spółka zapowiedziała także, że niezależnie od tego dokona ponownej kalkulacji kosztów naliczonych klientom tytułem odsetek kapitałowych oraz zwróci pożyczkobiorcom wszelkie nienależnie pobrane z tego tytułu kwoty. Spółka zapewniła także, że po dokonaniu zapowiedzianego rozliczenia poinformuje o tym Urząd oraz przedstawi potwierdzenia zwrotu ww. kwot. W kolejnym piśmie, z dnia 2 czerwca 2017 r. Spółka poinformowała, że ww. błąd systemu nie został jeszcze wyeliminowany, a usunięcie nieprawidłowości wymaga zasadniczych zmian w wykorzystywanym przez nią systemie informatycznym, nad czym pracują informatycy. Spółka zadeklarowała wdrożenie zmian najpóźniej do dnia 13 czerwca 2017 r. oraz poinformowanie o tym Urzędu i przedłożenie stosownych dowodów na tą okoliczność. Spółka, na żądanie Prezesa Urzędu, skierowane wobec braku przedłożenia zadeklarowanych informacji w zadeklarowanym terminie, w odpowiedzi z dnia 13 września 2017 r. wyjaśniła, że dokonała zmiany sposobu naliczania odsetek kapitałowych od kwot udzielonych pożyczek oraz że nie dokonała jeszcze rozliczenia z konsumentami kwoty nienależnie pobranych odsetek kapitałowych. Analiza przedłożonych przez Spółkę przy tym piśmie przykładowych harmonogramów płatności sporządzonych dla umów zawartych w dniu dacie wskazuje, że aktualnie odsetki należne w ramach danej raty naliczane są tylko od niespłaconej części kapitału pożyczki. Pierwsze z przedłożonych umów, sporządzonych w zmieniony sposób, datowane są na dzień 6 lipca 2017 r. i datę tą przyjmuje się jako datę wykazanej przez Spółkę zmiany stosowanej praktyki. **/k. 624-625, k. 630-631, k. 637-682 akt adm. - wyjaśnienia Spółki z dnia 8 lutego 2017 r., z dnia 2 czerwca 2017 r., z dnia 13 września 2017 r./**

Ustalenia dotyczące praktyki, o której mowa w pkt IV. Sentencji, który to punkt nie podlegał zaskarżeniu przedmiotowej decyzji przez powoda.

Spółka na stronie głównej swojej witryny internetowej prowadzonej w domenie (...) - na której zamieszczona jest reklama w formie kalkulatora kredytowego - zamieszcza notę prawną, mającą wyczerpywać obowiązki informacyjne związane z reklamą kredytu konsumenckiego.

Nota prawna zawiera m.in. informacje na temat reprezentatywnego przykładu kredytu. Reprezentatywny przykład kredytu w poszczególnych okresach miał następującą treść:

- od dnia 11 marca 2016 r. do dnia 3 sierpnia 2016 r.

Dla przykładowej pożyczki 1300 zł na 90 dni (...) wynosi 150 % (stan na dzień 11.03.2016). Koszt pożyczki 487,50 zł, w tym: Prowizja 455,00 zł, Odsetki 32,50 zł, miesięczna rata 595,83 zł, liczba rat 3, Całkowita kwota do spłaty 1 787,50 zł.

W tym przykładzie wartość (...) została wskazana w wysokości 150 %, podczas gdy w rzeczywistości (...) dla kredytu o parametrach podanych w tym przykładzie wynosi 612,89 %.

- od dnia 3 sierpnia 2016 r. do dnia 26 października 2016 r.

Dla przykładowej pożyczki 2000 zł na 365 dni (...) wynosi 53,07% (stan na dzień 11.03.2016). Koszt pożyczki 1300,00 zł, w tym: Prowizja 1100,00 zł, Odsetki 200,00 zł, miesięczna rata 275,00 zł, liczba rat 12, Całkowita kwota do spłaty 3300,00 zł.

- od dnia 26 października 2016 r. do 14 dnia listopada 2016 r.

Dla przykładowej pożyczki 2000 zł na 365 dni (...) wynosi 53,07% (stan na dzień 11.03.2016); całkowita kwota pożyczki: 2000 zł; stopa oprocentowania : 10%; całkowity koszt pożyczki: 1300,00 zł, w tym Prowizja 1100,00, Odsetki 200 zł; wysokość miesięcznej raty: 275,00 zł; liczba rat: 12, czas obowiązywania umowy: 12 miesięcy; całkowita kwota do zapłaty, Całkowita kwota do spłaty 3300,00 zł.

W powyższych dwóch przykładach (nie różniących się parametrami) wartość (...) została wskazana w wysokości 53,07 %, podczas gdy w rzeczywistości (...) dla kredytu o parametrach podanych w tych przykładach wynosi 171,91 %.

/k. 419-420 akt adm. - wyjaśnienia Spółki z dnia 14 listopada 2016 r./

Ponadto Spółka na swojej stronie internetowej zamieszczała reprezentatywny przykład kredytu w brzmieniu:

- w dniu 30 marca 2016 r., w dniu 23 czerwca 2016 r.:

Dla przykładowej pożyczki 1300 zł na 90 dni (...) wynosi 150 % (stan na dzień 11.03.2016). Koszt pożyczki 487,50 zł, w tym: Prowizja 455 zł, Odsetki 32,50 zł, miesięczna rata 595,83 zł, liczba rat 3, Całkowita kwota do spłaty 1787,50 zł.

/k. 575, k. 584, k. 592, k. 33-35 akt adm. - zrzuty stron internetowych Spółki/

Wartość (...) pożyczki udzielonej na takich warunkach wynosi 612,89 %, natomiast Spółka podawała (...) w wysokości ponad cztery razy niższej, to jest 150 %.

- w dniu 26 lipca 2016 r.

Dla przykładowej pożyczki 1300 zł na 90 dni (...) wynosi 291,97 % (stan na dzień 11.03.2016). Koszt pożyczki 455,33 zł, w tym: Prowizja 422,50 zł, Odsetki 32,50 zł, miesięczna rata 585,11 zł, liczba rat 3, Całkowita kwota do spłaty 1755,33 zł.

/k. 36, k. 50 akt adm. - zrzuty strony internetowej/

Wartość (...) pożyczki udzielonej na takich warunkach wynosi 535,44 %, natomiast Spółka podawała (...) w wysokości prawie dwa razy niższej, to jest 291,97 %.

Spółka stwierdziła, że wskazana przez Prezesa Urzędu wartość (...) dla reprezentatywnego przykładu pożyczki jest nieprawidłowa, a prawidłową wartością była wartość podawana przez Spółkę, wyliczona przez wykorzystywany przez nią system [informatyczny]. W kolejnym piśmie Spółka sprostowała swoje stanowisko, przyznając, że podawane przez nią wartości (...) były nieprawidłowe. W świetle wyjaśnień Spółka ustaliła, po dokonaniu szczegółowej analizy sposobu wyliczania wartości (...), że stosowany przez nią w tym celu kalkulator uwzględniał jedynie wartość prowizji podstawowej, natomiast pomijał wartość prowizji rocznej i odsetek. Z dniem 27 lutego 2017 r. Spółka skorygowała wartość (...) na prawidłową dla podawanego na jej stronie przykładu reprezentatywnego kredytu, to jest w wysokości 171,91%. **/k. 622-625, k. 626-627 akt adm. - wyjaśnienia Spółki z dnia 8 lutego 2017 r., z dnia 27 lutego 2017 r./**

Z dniem 6 lipca 2017 r. Spółka dokonała kolejnej zmiany treści informacji o reprezentatywnym przykładzie kredytu, w którym podana jest (...) w wysokości zbliżonej do prawidłowej (to jest 255,55 %, podczas (...) kredytu o parametrach podanych w przykładzie wynosi 260,23 %), w brzmieniu:

Dla przykładowej pożyczki 2900 zł na 6 miesięcy (...) wynosi 255,55% (stan na dzień 06.07.2017); całkowita kwota pożyczki: 2900 zł; stała stopa oprocentowania w skali roku: 10%; całkowity koszt pożyczki: 1245,12 zł, w tym: Prowizja 1159,98 zł, Odsetki 85,14 zł; wysokość miesięcznej raty: 5 rat po 690,85 zł, ostatnia 6-ta rata 690,87 zł; liczba rat: 6, czas obowiązywania umowy: 6 miesięcy; całkowita kwota do spłaty 4145,12 zł. **/k. 686 akt adm. zrzut strony internetowej/.**

Obrót zrealizowany przez Spółkę w 2016 roku wyniósł (...) zł, co oznacza, że kary pieniężne nakładane niniejszą decyzją nie mogą być wyższe niż kwota 6.885.395,00 zł za każde ze stwierdzonych naruszeń.

Sąd dokonał powyższych ustaleń na podstawie dowodów zgromadzonych w toku postępowania administracyjnego oraz w postępowaniu sądowym, które nie były kwestionowane przez żadną ze stron postępowania.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie, a podniesione w nim zarzuty są bezzasadne.

Stosownie do treści art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, z późn. zm.) zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Zgodnie z ust. 2 pkt 3 tego przepisu przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami zachowanie przedsiębiorcy, w szczególności nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz.U. Nr 171, poz. 1206), za praktykę rynkową uznaje się za działanie wprowadzające w błąd, jeżeli działanie to w jakikolwiek sposób powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął. Wprowadzającym w błąd działaniem może być w szczególności rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji.

Przepis art.7 ust 1. ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim stanowi, że Kredytodawca lub pośrednik kredytowy w reklamach dotyczących kredytu konsumenckiego zawierających dane dotyczące kosztu kredytu konsumenckiego podaje konsumentowi w sposób jednoznaczny, zrozumiały i widoczny:

- 1) stopę oprocentowania kredytu wraz z wyodrębnieniem opłat uwzględnianych w całkowitym koszcie kredytu;
- 2) całkowitą kwotę kredytu;

3) rzeczywistą roczną stopę oprocentowania.

W ujęciu leksykalnym „jednoznaczna” to inaczej jasna, konkretna, wyraźna, prosta, klarowna, wyraźna, zdecydowana, dobitna lub czytelna. Informacja będzie jednoznaczna wtedy, gdy dopuszcza tylko jedną możliwą interpretację i nie budzi wątpliwości ze względu na dokładność użytych określeń.

Określenie „widoczna” to inaczej oczywista, dostrzegalna, zauważalna, wyraźna.

Informacja „zrozumiała” to inaczej jasna, wyraźna, prosta, dostępna, czytelna, łatwa, popularna, łatwa do przyswojenia, niewymagająca wyjaśnienia lub tłumaczenia, niewzbudzająca wątpliwości. Z powyższego zestawienia znaczeń poszczególnych określeń wynika, że ich zakresy częściowo się krzyżują. Wspólną ich cechą jest określenie (sformułowanie) danej informacji w sposób, który nie budzi wątpliwości. Konsument bez dodatkowych procedur (wyjaśnień, tłumaczeń) powinien samodzielnie przyswoić sobie taką informację i na jej podstawie świadomie podjąć decyzję o zaciągnięciu kredytu konsumenckiego lub rezygnacji z takiego zamiaru z uwagi na niekorzystne – w jego odczuciu – warunki związane z udzieleniem kredytu.

Warunek sformułowania w reklamach informacji w sposób jednoznaczny, widoczny i zrozumiały w aspekcie przedmiotowym odnosi się do kosztu kredytu konsumenckiego.

Wyliczono wyczerpująco elementy składowe takiej informacji, a mianowicie powinna ona obejmować:

- 1) stopę oprocentowania kredytu wraz z wyodrębnieniem opłat uwzględnianych w całkowitym koszcie kredytu,
- 2) całkowitą kwotę kredytu,
- 3) rzeczywistą roczną stopę oprocentowania.

Z punktu widzenia konsumenta są to najbardziej dla niego istotne informacje decydujące albo o zaciągnięciu danego kredytu konsumenckiego, albo o rezygnacji z takiego zamiaru. Zapoznając się z taką reklamą, konsument może porównać oferty różnych kredytodawców i dokonać świadomego wyboru oferty najkorzystniejszej w danej sytuacji i czasie. (por. Z. Ofiarski Ustawa o kredycie konsumenckim. Komentarz. LEX, 2014).

Istotą praktyk zarzucanych w pkt I ppkt 1 i 2 zaskarżonej Decyzji jest wprowadzanie konsumentów w błąd w reklamach pożyczki. Taka zaś sytuacja będzie miała miejsce, gdy stosowane przez powoda reklamy będą zawierały nieprawdziwe informacje, które to działanie to w jakikolwiek sposób powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął.

W niniejszej sprawie jest bezsporne, że w Ramowej Umowie Pożyczki warunkiem koniecznym do skorzystania przez konsumenta z promocyjnych warunków spłaty jest terminowa spłata pożyczki. W przypadku braku spłaty przez nowego klienta pożyczki najpóźniej w dniu jej wymagalności pożyczkodawcy należy się wynagrodzenie za jej udzielenie. Oznacza to, że obowiązek zapłaty prowizji stanowiła zasadę, a zwolnienie z jej obowiązku stanowi wyjątek. Nie jest zatem prawdziwe hasło reklamowe o treści "Pierwsza pożyczka do 2000 zł na 61 dni za darmo" (przed zmianą, o której mowa powyżej: "Pierwsza pożyczka do 2000 zł na 30 dni za darmo").

Wbrew wywodom powoda nie ma znaczenia czy obowiązek zapłaty prowizji wynikał z okoliczności leżących wyłącznie po stronie konsumenta, gdyż konsument po zapoznaniu się z reklamą pozostawał w błędnym przekonaniu, że będzie mu udzielona pożyczka za darmo, a nie, że będzie w określonej sytuacji zwolniony z opłat, co mogło powodować podjęcie decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął.

Równie nieprawdziwe było hasło: "Możesz mieć ją na swoim koncie już po chwili- nawet w 15 minut!", skoro nie było to możliwe w przypadku wszystkich konsumentów, do których skierowana był reklama. Dodatkowo bezspornym jest, że czas ten liczono od momentu pozytywnego rozpatrzenia wniosku a nie od wysłania wniosku. Także i w tym przypadku przekaz reklamowy mógł powodować podjęcie decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął.

Za bezzasadne w związku z powyższym należało zatem uznać zarzuty naruszenia art.24 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1 oraz art.4 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym w zw. art.5 pkt 6-8 i 1 ust. 1 pkt 2 i ust.2 ustawy o kredycie konsumenckim, a także art.24 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1 oraz art.4 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym w zw. art.8 ustawy o kredycie konsumenckim.

Nie zasługuje na uwzględnienie również zarzut naruszenia art.2 pkt 8 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym w zw. z art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez błędne ustalenia definicji przeciętnego konsumenta. W myśl powyższego przepisu pod pojęciem przeciętnego konsumenta - rozumie się konsumenta, który jest dostatecznie dobrze poinformowany, uważny i ostrożny; oceny dokonuje się z uwzględnieniem czynników społecznych, kulturowych, językowych i przynależności danego konsumenta do szczególnej grupy konsumentów, przez którą rozumie się dającą się jednoznacznie zidentyfikować grupę konsumentów, szczególnie podatną na oddziaływanie praktyki rynkowej lub na produkt, którego praktyka rynkowa dotyczy, ze względu na szczególne cechy, takie jak wiek, niepełnosprawność fizyczna lub umysłowa. Twierdzenia powoda, że konsumentom zaciągający pożyczki są lepiej poinformowani, uważniejsi i ostrożniejsi od nabywców innych produktów jest całkowicie gołosłowne. Oferta powoda skierowana była do wszystkich konsumentów, bez wyłączenia którejkolwiek grupy. Nawet jeśli na etapie procedury kredytowej wymagano odpowiedniego stażu zatrudnienia to następowało to już po wystąpieniu ewentualnych skutków stosowania zarzuczanych praktyk. Sam zaś fakt pozostawania w zatrudnieniu nie ma związku ze stanem wiedzy życiowej skutkującej lepszym poinformowaniem, byciem bardziej uważnym i ostrożnym. Zależności takiej można się doszukiwać jedynie w odniesieniu do niektórych grup zawodowych a nie do zatrudnionych jako ogółu.

Za bezzasadne należało również uznać zarzuty naruszenia art. 106 ust. 1 i w zw. z art.111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez nałożenia na powoda rażąco wygórowanej i nieproporcjonalnej kary. W myśl art. 106 ust. 1 ustawy jej maksymalny wymiar wyznacza kwota stanowiąca 10% obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Wymiar kary nie ma zatem związku z korzyściami odnoszonymi w wyniku stosowania niedozwolonej praktyki, a w szczególności nie jest zależna od tego, czy naruszający zakaz określony w art. 24 ustawy w ogóle osiągnął zysk w wyniku swojego działania.

Wymierzone przez Prezesa UOKiK w zaskarżonej decyzji kary pieniężne wyniosły 0,16%, 0,16% i 0,14% jej maksymalnego wymiaru, a więc w dolnych granicach jej możliwego wymiaru. W ocenie Sądu, kary te uwzględniają fakt, że naruszenie prawa nastąpiło po raz pierwszy, a także, że dotyczyła niewielkiej części prowadzonej przez powoda działalności.

Zdaniem Sądu, wymierzona kara jest adekwatna do zasięgu oferowanych kredytów oraz aktywności powoda w jego oferowaniu.

Dla wymiaru kary nie mają znaczenia podnoszone przez powoda okoliczności w postaci „prokonsumenckiej postawy Spółki” i braku reklamacji konsumentów. Podejmowanie deklaracji zwrotu połowy prowizji w toku postępowania w sprawie o naruszenie zbiorowych interesów konsumentów jest, zdaniem Sądu, wyłącznie przejawem chęci uniknięcia konsekwencji prawnych wynikających z uprzedniego naruszenie prawa. Brak zgłaszanych reklamacji nie jest zaś miarą dolegliwości praktyki. Należy mieć na względzie, że istota zarzuczanych praktyk było wywołani e błędnego wyobrażenia o oferowanych produktach. Konsument przekonywał się o tym dopiero przystępując do ubiegania się o konkretny kredyt, a więc po powzięciu już decyzji odnośnie umowy. Złożenie reklamacji nie mogło zatem prowadzić do satysfakcjonującego rezultatu, gdyż nie możliwe z oczywistych względów było wsteczne uzyskanie prawidłowego stanu wiedzy o produkcie. Jeśli więc konsument np. pod wpływem wprowadzającej w błąd reklamy zdecydował się pójść do placówki powodowego banku z zamiarem zawarcia umowy kredytowej, to występował nieodwracalny skutek i trudno się spodziewać aby utracony czas i związana z tym mitręga mogłaby zostać skompensowana w postępowaniu reklamacyjnym.

Mając powyższe na względzie, odwołanie należało oddalić jako bezzasadne (art.479^{31a} 1 k.p.c.).

O kosztach postępowania orzeczono stosowanie do wyniku sporu zasądzając na rzecz pozwanego koszty zastępstwa procesowego według norm przepisanych (art.98 § 1 k.p.c.)